

Sử thi

Mdröng Dăm

Sử thi Ê Đê

Bộ tranh minh họa

Sử thi

Mdrông Dăm

Sử thi Ê Đê

Có nàng H'bia Kĩ xinh đẹp chăm chỉ vào rừng
làm lụng. Từ khi mặt trời chưa tỏ, chàng Dăm
Bhu đã vác nỏ vào rừng tìm nàng. Hai người gặp
nhau và nên duyên vợ chồng.

Trên đường trở về làng,
H'bia Kñĩ nhìn thấy trái
đậu mọc ra giữa thân
cây. Mặc cho Dăm Bhu
can ngăn, nàng vẫn chộp
lấy ăn. Chẳng mấy chốc,
bụng H'bia Kñĩ trở lên to
hơn, tự mang tự chứa
một đứa trẻ.

Đã đến ngày chuyên dạ, thế
nhưng H'bia Kñĩ mãi vẫn
không sinh ra được đứa trẻ.
Anh trai của nàng tìm đến
xin mẹ thầy, mẹ bà giúp đỡ.
Nhận lời khuyên từ mẹ thầy,
mẹ bà, gia đình nàng cùng
dân làng thui heo, đốt gà,
cột rượu, khấn thần. Tức thì
H'bia Kñĩ sinh được đứa trẻ.

Thế nhưng đứa bé lại khóc liên miên không ngừng nghỉ. Nghe thấy tiếng khóc, Aê Du, Aê Diê đến để đặt tên cho đứa trẻ là Mdrông Dăm. Tức thì đứa bé nín thính.

Mdrông Dăm lớn nhanh như thổi, giữa đêm biết nhìn lửa, rạng sáng biết lật, trời tỏ biết trườn, biết đứng dậy, chập chững vịn vách nhà.

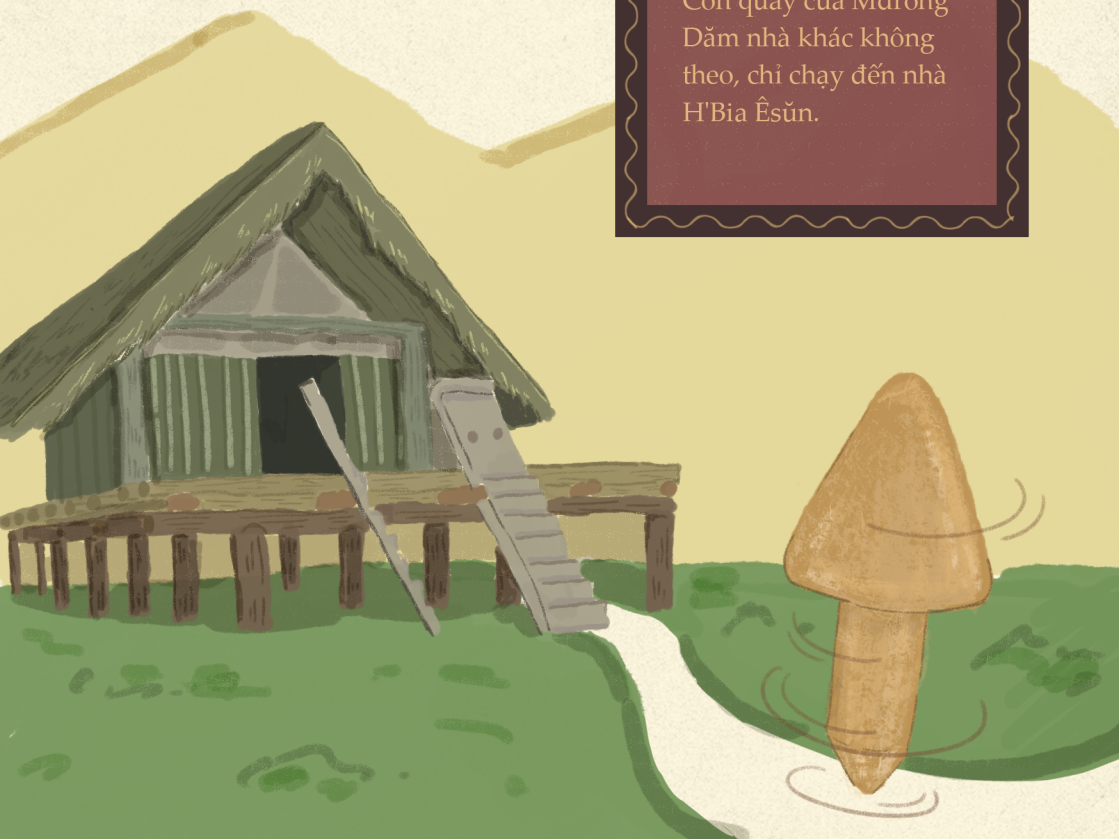
Và rồi Mdrông Dăm lớn lên, trở thành một chàng trai dũng mãnh, chàng đi đến đâu người người ra xem đến đó.

Mdrông Dăm có tài chơi
quay siêu phàm. Con
quay của chàng vô cùng
mạnh mẽ, bằng rừng
bằng suối đến được làng
của nàng H'Bia Êsũn
xinh đẹp.

Con quay của Mdrông
Dăm nhà khác không
theo, chỉ chạy đến nhà
H'Bia Êsũn.

Mdröng Dăm gặp được nàng
H'Bia Êsũn, bèn quyết tâm quay
trở về xin cha mẹ mang âu đồng
hình đại bàng, bát đồng hình
chim khách, của cải đến hỏi cưới
nàng.

Họ hò hẹn đến tháng năm
ngày hai ba Mdröng Dăm
lại đến. Nàng H'Bia Êsũn
xinh đẹp đồng ý đến gửi
củi, công nước cho nhà
chàng Mdröng Dăm tròn
ba ngày. Hai người nên
duyên vợ chồng.

Từ khi nên duyên vợ chồng, Mdrông Dăm
cùng H'Bia Êsùn ngày đêm cùng trăm ngàn
tôi trai tớ gái lên lên rẫy, canh chòi, giữ lúa,
vun bụi gừng, đắp luống hành, tạo ra thật
nhiều của cải dư thừa.

Hai vợ chồng Mdrồng
Dăm sống những ngày
tháng vui vẻ. Thế
nhưng nhân lúc
Mdrồng Dăm vào rừng
săn thú, bắt cá, Mtao
Msei đã đến cướp nàng
H'Bia Êsũn.

Mdrồng Dăm đang săn thú chột rừng
lợn tót, thỉnh thích tim gan, lòng bôn
chồn liền vội chạy về nhà.

An illustration of a traditional interior scene. In the background, a man with a shaved head and a red headband stands with his back to the viewer, looking towards a woman. The woman is seated on a low wooden bench, wearing a black traditional dress with colorful horizontal stripes and a matching sash. She has her hand to her face in a thoughtful or distressed pose. The wall behind them is made of woven bamboo or reeds. Two dark, circular objects, possibly pots or baskets, hang on the wall. To the right, a piece of dark fabric with a colorful border is draped over a rack. The floor is made of dark wooden planks. In the foreground, a large, stylized foot is shown, wearing a black sandal with a red and yellow striped border, stepping on a green patch of grass.

Mdrồng Dăm trở về nhà
thấy mẹ vợ ngồi khóc,
chàng biết được nàng
H'bie Esun đã bị Mtao
Msei bắt đi. Tức giận,
Mdrồng Dăm vội vượt
núi vượt đồi, tìm đến
làng Mtao Msei.

Mdrông Dăm tức giận thách đấu Mtao Msei ngay giữa nhà của hắn. Chàng đuổi theo chém Mtao Msei nhưng không trúng hắn.

Chợt chàng nhảy lên tấn công hắn ào ào. Kiếm của Mtao Msei văng ra, trúng vào người Mdrông Dăm. Chàng Mdrông Dăm ngã gục xuống.

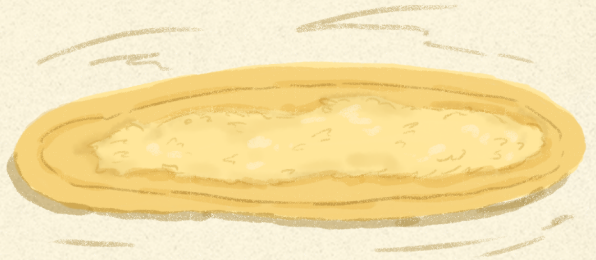
Thấy vậy, nàng H'Bia Êsũn vội chạy đến. Nàng
gào khóc trước thân xác chồng. Tiếng khóc của
nàng vang xa gấp xú người Ê Đê.

Đầu chàng Mdrõng Dăm được nàng H'Bia Êsũn
gói bằng vải hoa, xương đùi cất trong kho lúa,
giấu tim trong gùi quý, gùi hoa trong buồng đôi,
phòng ngăn.

Nàng Kbăng Êra, em gái chàng Mdrong Dam đang ngồi canh nong lúa, bỗng nhiên một trái dưa non rơi xuống trước mặt. Dưa Âê Du thả xuống nong lúa của nàng Kbăng Êra.

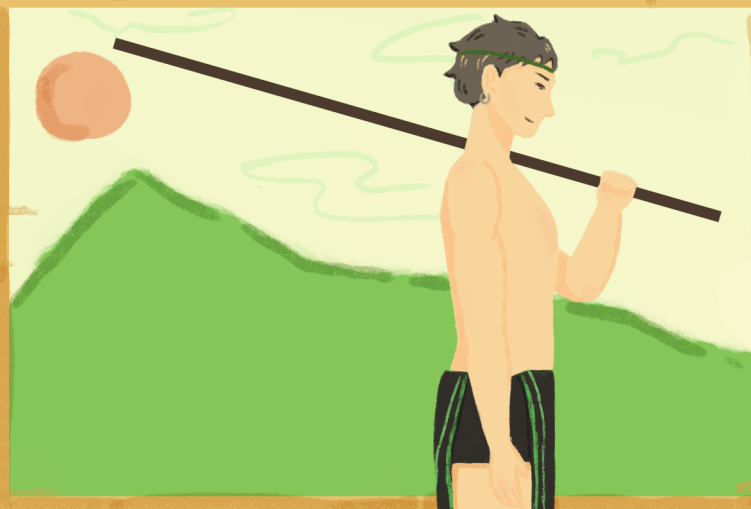
Kbăng Êra ăn dưa gang thần, bụng tự mang chứa sinh ra con trai tên là Kram Jhong.

Kram Jhong lớn nhanh như thổi, trở thành một chàng trai dũng mãnh. Chàng hỏi mẹ, biết được chuyện về cậu của mình bèn tìm cách trả thù cho cậu.

Kram Jhong vượt núi vượt đồi để tới làng Mtao Msei. Nhìn thấy Kram Jhong, hắc còn ngạo mạn nói rằng chính bản thân đã giết Mdrông Dăm đương lúc chàng còn khỏe mạnh, nói gì đến người yếu đuối như cậu.

Kram Jhong bèn nhảy phốc tới. Không đợi Mtao Msei phản ứng, cậu đã chém hắc thành ba khúc. Kram Jhong thành công đưa nàng H'Bia Êsũn về nhà.

Trở về làng, Kram Jhong hồi sinh cho Mdröng Dăm. Nàng H'Bia Êsũn
đoàn tụ cùng chồng trong hạnh phúc.

Dân làng cũ của Mtao Msei cũng theo Kram Jhong trở về. Từ đó, làng
của Mdröng Dăm càng trở lên giàu mạnh hơn. Vợ chồng chàng Mdröng
Dăm tổ chức lễ hội và ăn nằm uống thán.

Danh tiếng của
Mdrông Dăm và vợ
chàng đã vang danh
khắp chốn, tiếng lòng
khắp núi. Nghe rằng
nàng H'Bia Êsũn là
người đẹp không ai
sánh bằng, Mtao Tuôr
bèn tìm cách đến
cướp nàng về làm vợ.

Khi Mdrông Dăm đang vào rừng
săn thú, Mtao Tuôr đến làng của
Mdrông Dăm, giả làm khách đến
thăm nhà. Sau thời gian ăn uống
tại nhà Mdrông Dăm mà vẫn
không gần gũi được với nàng
H'Bia Êsũn, hắn sai tôi tớ chuẩn bị
voi để về làng. Việc có để quên
khiên dao trong vách nhà nàng,
Mtao Tuôr quay trở về nhà của
H'Bia Êsũn. Nhân lúc H'Bia Êsũn
vươn tay đưa con dao trên hiên
nhà, Mtao Tuôr chụp lấy tay nàng
lôi tụt lên bành voi rồi bỏ trốn.

Đến bìa làng nàng H'Bia Êsũn
ném lọn tóc ra ngoài bành voi,
khăn cho chúng biến thành chim
bồ câu bay đến báo tin cho
chồng.

Nghe tin từ bồ câu, Chàng
Mdrõng Dăm cùng Kram Jhong
chụp lấy cung tên vội chạy đến
nơi của Mtao Tuôr để cứu lấy
H'Bia Êsũn.

Chiến thắng Mtao Tuôr, Kram Jhong cùng Mdrông Dăm quay trở về làng. Dân làng của Mtao Tuôr cũng đi theo chàng, từ đó làng của Mdrông Dăm lại thêm đông, thêm giàu mạnh.

Vợ chồng chàng Mdrông Dăm lại tiếp tục tổ chức lễ hội và ăn nằm uống thán.

Mdrông Dăm lại cầm lấy cây
cung lên rừng tìm thịt voi,
kiếm sừng tê giác, bắt cá bầy
chim về cho nàng H'Bia Êsũn.
Nhân lúc đó, Mtao Grư đến
bắt nàng về làm vợ. Bị H'Bia
Êsũn cự tuyệt, hấn uy hiếp
rằng nếu nàng không đi theo
sẽ giết chết dân làng. H'Bia
Êsũn đành đi theo hấn, nàng
nén lọn tóc ra sân nhà, khẩn
cho trở thành chim bồ câu đến
báo tin cho chồng.

Nhận được tin dữ, Mdrồng Dầm liền quay trở về, tìm đến làng Mtao Grư, Mdrồng Dầm thách đấu Mtao Grư ai thắng sẽ có được nàng H'Bia Êsũn. Với sức mạnh áp đảo, Mdrồng Dầm giết chết được Mtao Grư, cứu được vợ.

Mdröng Dăm cùng nàng H'Bia Êsũn trở về nhà. Dân làng của Mtao Gru cũng đi theo chàng, từ đó làng của Mdröng Dăm lại thêm đông, thêm giàu mạnh. Hai vợ chồng Mdröng Dăm từ đó sống hạnh phúc, bình yên.